

nemogoče dlakasti divjačini prehajati skozi ograjo (čl. 4).

Zemljišča onih lastnikov, ki jim po § 4. tega zakona ne pripada pravica do izločenega lastnega lovišča, se združujejo na področju vsake občine v občinska lovišča. Takšna lovišča se oddajo po določbah tega zakona v zakup v korist lastnikov teh zemljišč (čl. 5).

Lovsko pravico v občinskih loviščih oddaja pristojno obče upravno oblastvo prve stopnje potem javne dražbe pod zakup 12 let. Dražba se vrši najkasneje štiri mesece pred potekom obstoječe zakupne pogodbe.

Dražitelj mora biti samo oseba, ki dokaže, da ima veljavno lovsko karto in ni od dražbe izključena po predpisih tega zakona.

Izdražitelj mora takoj plačati enoletno zakupnino ter na isti znesek povišati položeno varščino. Prav tako je dolžan v korist bano-vinskega lovskega fonda vplačati 3 (tri) od stotke enoletne zakupnine (čl. 8).

Obrazec za lovsko zakupno pogodbo za občinska lovišča predpiše ban. Ena tretjina površine vsakega lovišča se pogodbeno postavi v zadnjem zakupnem letu pod prepoved lova (čl. 10).

Lovišče more vzeti v zakup ena ali več fizičnih oseb, vendar mora biti število zakupnikov sorazmerno z velikostjo lovišča (čl. 11).

Podzakupi, kakor tudi prestop zakupne pravice (cesija) občinskih lovišč so dovoljeni samo proti odobritvi občupravnega oblastva prve stopnje, ki o tem prej zasliši občino, odnosno lastnika lovišča (čl. 14).

*

Zlata podlaga.

Nekaj o razvoju denarja.

Denar je že od pamtveka prišel v rabo kot sredstvo za izmenjavo blaga, kot standard ali merilo vrednosti. Prvotni človek ni poznal denarja, kajti vsa trgovina se je vršila potem izmenjave blaga z drugim blagom. Ali razvoj trgovine je doprinesel potrebo takega blaga, ki bi služilo kot splošno merilo vrednosti. Kako nemogoče je priprosto izmenjavanje blaga ob bolj razvitih okolščinah, treba si le predstaviti, kaj naj bi storil poljedelec, ki bi hotel kupiti par čevljev. Moral bi si poiskati čevljarja, ki potrebuje njegovo pšenico. Dal bi mu toliko pšenice za par čevljev. Ali če poljedelec more izmenjati svojo pšenico za nekaj, s čimur si čevljar lahko nabavi, kar mu je drago, trgovina postane tem lažja. To sredstvo za izmenjavo blaga, to merilo vrednosti, se zove denar.

Za denar so od začetka njegovega razvoja služili razni predmeti: živalske kože, poljski proizvodi itd. Prvi ameriški naseljenci so rabili školjke in tobak kot denarno sredstvo. Toliko tobaka za par čevljev. Seveda vse kovine so tudi služile kot denarna podlaga.

Zlato in srebro.

Človeštvo je začelo uporabljati dragocene kovine — zlato in srebro — kot denar že v davni zgodovini. Te kovine so bile razmeroma redke, se niso zlahka obrabljale; lahko so se prenašale; ni težko deliti jih in se lahko obdelujejo. Zato sta se ti dve kovini rabili kot denar že leta 1800 pred Kristusom. Njuna raba je razvila nadaljno nalogo denar-

ja, t. j. njegovo rabo v shrambo bogastva in kot podlago za poznejša plačila. Ako je človek imel prebitek pridelkov, je bil v stanu zamenjati jih s kovanim denarjem in shraniti te kovine za kasnejšo rabo, ker je bil gotov, da vrednost ne bo nikakor zmanjšana. Nadalje je on sedaj mogel prodati svoje blago proti obljubi, da se bo ta kovina plačala nekdanj v bodočnosti. Na tak način je kredit postal činitelj v izmenjavi blaga in zadolžnice in razne oblike pogodb so prišle v rabo.

Kreditni denar.

Kreditni denar je bil nadaljni razvoj. Prevažanje kovine je neumestno, nevarno in zvezano s stroški. Tako je prišlo do uvedbe papirja, ki predstavlja kovino. Švedska narodna banka je baje izdala prvi papirnat denar leta 1658. V začetku se je izdajalo le toliko novčanic, t. j. papirnih not, kolikor je bilo na razpolago kovanega denarja, ki bistveno ne zgubi svoje vrednosti. Razvoj denarne podlage je bil vedno zvezan z velikim trpljenjem. Vojska je prišla in države so izdajale kreditni denar brez ozira na zlato ali srebro na razpolago. Denar je izgubljal na svoji veljavi, krize in panike so sledile. Da papirnat denar utegne imeti malo veljave, ako nima primerne podlage dragocene kovine, je dokazala svetovna vojna. Kaj se se zgodilo z rubljem in marko, ve vsakdo.

Razmerje med zlatom in srebrom.

Ko sta srebro in zlato skupaj prišla v rabo kot denar, je okolščina, da je zlato bolj redko in višje kakovosti, imela za posledico, da se je zlatu dajala večja vrednost. Tekom stoletij je vrednost srebra padla. Leta 1500 je razmerje v vrednosti med zlatom in srebrom znašalo 11 proti 1, leta 1800 pa 15 proti 1. Srebro je torej napram zlatu zgubilo veliko na vrednosti. Srebro se sicer rabi dandanes kot denar več kot nekdanj poprej, ali le v podrejeni obliki, kot kovani denar za manjše vrednosti poleg drugih kovin, kot so nikel, bron in med.

Zlato glavna podlaga.

Moderni svet je doživel, da je zlato popolnoma izpodrinilo srebro kot glavno sredstvo za izmenjavo blaga. Na tej podlagi je zgrajen ves denarni sistem. Ena dežela za drugo so sprejele zlato vrednost ali standard, kar pomenja, da so uzakonile, da zlati denar bodi neomejeno zakonito sredstvo za plačanje vseh dolgov. Papirnat denar, izdan od vlad, je postal zadolžnica, s katero se vlada obvezuje plačati nominalno vrednost v zlatu, kadarkoli imejitelj to zahteva.

*

Pozor, zlasti sadjarji! Kmetijska podružnica Maribor in okoliš nam poroča, da bo na zborovanju, vršečem se prihodnjo nedeljo dne 24. t. m. v učilnici sadjarske in vinarske šole, govoril g. ravnatelj Josip Priol o predmetu, ki je v prvi vrsti za sadjarje največje važnosti: »Iz življenja (biologije) drevesnih korenin in nauk, ki slede iz tega za praktičnega sadjarja.« G. predavatelj bo podal celo nove izsledke v tej

stroki in bo zato predavanje tudi zelo zanimivo. Noben sadjar naj ne zamudi prilike, pred spomladjo si pridobiti naukov, ki so za uspeh njegovega dela odločilnega pomena. Še enkrat pa se vabijo sploh vsi člani, ker bosta delegata poročala o zadnjem občnem zboru v Ljubljani.

Kmetijska podružnica v Laporju ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 24. t. m., ob 8. uri v šoli s sledečim dnevnim redom: Letno poročilo, vplačevanje članarine, predavanje g. ing. Rado Laha o travništvu. K številni udeležbi vabi odbor. 94

Prodaj posestvo 22 oralov, hiša in gospodarsko poslopje novo. Izve se pri g. Viktor Sagedinu, gostilna, Kočno, postaja Slovenska Bistrica. 89

ZAHVALA.

Podpisana sem prejela od **LJUDSKE SAMOPOMOČI V MARIBORU** takoj izplačano pripadajočo podpero po smrti mojega očeta **Jožefa Drasloviča** in se zato tem potom najlepše zahvaljujem in priporočam to kulantno društvo vsakomur najbolje! Šikole, dne 2. januarja 1932. **Barbara Vuk.**

ZAHVALA.

Za takoj izplačano podpero po našem očetu **Jožetu Rožmanu** se društvu **LJUDSKA SAMOPOMOČ V MARIBORU** najlepše zahvaljujem in priporočam to najstarejše in največje društvo te vrste vsakomur najbolje! Artiče pri Brežicah, dne 5. I. 1932. **Mihael Pribožič.**

ZAHVALA.

Po nepričakovani smrti mojega moža **g. Ivana Perbil** sem prejela od podporne družbe **LJUDSKA SAMOPOMOČ V MARIBORU** takoj izplačano znatno podpero, ki mi je bila v bridkih urah majhno tolažilo za vso gorje, ki mi ga je prinašala ta neizprosna smrt. Kdor še torej ni član tega prekoristnega društva, naj se takoj prijavi! Ljutomer, 4. I. 1932. **Marija Perbil.**

ZAHVALA.

Od podpornega društva **LJUDSKA SAMOPOMOČ V MARIBORU** se mi je po smrti moje matere **Marije Trauner** takoj izplačala pripadajoča mi podpora, za katero se tem potom najlepše zahvaljujem in priporočam to najstarejše in največje društvo te vrste vsakomur v takojšen pristop. Sp. Polskava, dne 6. jan. 1932. **Helena Trauner.**

ZAHVALA.

Po smrti naše matere **Ane Zelenko** sem prejela od **LJUDSKE SAMOPOMOČI V MARIBORU** takoj izplačano podpero, za katero se temu neprecenljivemu društvu najiskrenejše zahvaljujem! Sv. Barbara pri M., 9. I. 1932. **Franc Sekol.**

ZAHVALA.

Podpisani izrekam tem potom podpor-nemu društvu **LJUDSKA SAMOPOMOČ V MARIBORU** za takoj izplačano podpero po smrti mojega očeta **g. Matevža Bratiča** najlepšo zahvalo in priporočam to nesebično društvo, ki šteje danes že 30.000 članov, vsakomur v takojšen pristop, ako še ni njegova član. Vrhloga, dne 16. januarja 1932. **Alcij Bratič.**